

Kunnanvaltuusto

Aika 02.11.2026 klo 18:30 -
Paikka Kunnantalo, Haanensali
Käsiteltävät asiat 37 - 48

§	Otsikko	Sivu
37	Työjärjestysasiat	3
38	Taloudellinen ja toiminnallinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026	4
39	Talousarviomuutos / Investointiohjelma 2026 Liikuntahalli ym. tilat	6
40	Sijoitusten lunastaminen	10
41	Vuoden 2027 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit	12
42	Investointiohjelma ja rahoitussuunnitelma talousarviovuodelle 2027 ja taloussuunnitelmavuosille 2028-2029	15
43	Eropyyntö sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenyydestä ja uuden jäsenen valinta	17
44	Kunnan uusi rakennusjärjestys	19
45	Kunnanhallituksen vastaukset vuoden 2025 arviointikertomukseen	21
46	Kuntabarometri 2026	29
47	Valtuustoaloitteet	31
48	Kyselytunti	32

Pöytäkirjan
nähtävilläolo Tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä kunnan verkkosivuilla 05.11.2026 mennessä.

Puheenjohtaja Sarita Kirvesmäki, valtuuston puheenjohtaja

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Kirvesmäki Sarita Humalajoki Asko Tamminen Mikko Elgland Joel Erkkilä Rami Hertteli Anni Isomöttönen Antti Kalliokoski Esa Kivelä Markus Kytölä Matti Kytölä Mika Louhula Matti Marjusaari Elisa Nulpponen Jari Riihimäki Jouko Salmela Antti Syrjälä Toni	kv:n pj. kv:n I vpj. kv:n II vpj. valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu
Muu	Poranen Helena Huttunen Elina Laajala Lauri Paananen Terhi Mäkelä Lari Poikola Jutta	kh:n edustaja kh:n edustaja kunnanjohtaja pöytäkirjanpitäjä nuorisovaltuutettu nuorisovaltuutettu

37

Työjärjestysasiat

Kvalt

Hallintosäännön 97 §:n mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta annettava tieto julkisten kuulutusten ilmoitustaulululla.

Esityslista lähetetään hallintosäännön 98 §:n mukaan kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa on läsnä.

Kutsu tähän kunnanvaltuuston kokoukseen on julkaistu 28.10.2026 yleisessä tietoverkossa eli kunnan kotisivuilla ja kuntatiedote Perholaisessa 7/2026. Esityslista on julkaistu sähköiseen kokoushallintaan 29.10.2026.

Puheenjohtajan päätösehdotus

1. Suoritetaan nimenhuuto.
2. Todetaan poissaolevat valtuutetut ja läsnäolevat varavaltuutetut.
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
4. Todetaan paikallaolevat kh:n edustajat, viranhaltijat ja nuorisovaltuuston edustajat.
5. Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Esa Kalliokoski ja Markus Kivelä. Varatarkastajaksi valitaan Mika Kytölä.

Päätös

38

Taloudellinen ja toiminnallinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026**Khall § 166 26.10.2026****Valmistelija***Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Perhon kunnan hallintosäännön 71 §:n mukaan valtuuston antamien tavoitteiden toteutumista seurataan neljän kuukauden välein laadittavissa osavuosikatsauksissa, jonka lautakunnat, kunnanhallitus, tarkastuslautakunta ja kunnanvaltuusto käsittelevät yhdessä talousarvion toteutumisen kanssa. Kunnanhallitus seuraa talousarvion toteutumista kuukausittain.

Niin sanotulla tasaisella toteumalla, eli käyttö verrattuna talousarvioon, käyttöprosentti elokuun lopussa on korkeintaan 66,67 %. Toimintakateen käyttöprosentti on 65 % (1-8/25 65 %), verotulojen 62 % (1-8/25: 66 %) ja valtionosuuksien kertymä 67 % (1-8/25: 67 %).

Käyttötalouden toimintatuotot on 1,369 milj. euroa eli 69 % (1-8/25: 1,388 milj. euroa eli 65 %). Käyttötalouden toimintakulut ovat 8,567 milj. euroa eli 66 % talousarvioon verrattuna (1-8/25: 7,636 milj. euroa eli 65 %). Ulkoiset toimintakulut ovat 0,931 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna samana ajankohtana, mutta on pysytty kuitenkin kuluvan vuoden talousarviossa. Toimintatuotot ovat kasvaneet hienoisesti eli noin 18.774 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintakate on 0,950 milj. euroa edellisvuotta heikompi.

Vuosikate on 0,087 milj. euroa eli 65 %, (edellisen vuoden vastaava luku oli 0,772 milj. euroa eli 62 %). Vuosikate on talousarviossa, mutta tulo-rahoituksen tunnuslukuna se on heikko. Vuosikate kertoo, kuinka paljon rahaa kunnalle jää investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja varautumiseen.

Investointeihin on budjetoitu kuluvalle vuodelle 1,644 milj. euroa, joista suurin investointi on liikuntahalli 0,7 milj. euroa. Liikuntahallin investointimääräraha on ylittänyt arvion ja investointiin liittyen käsitellään lisätalousarvio, mutta sitä ei ole käsitelty vielä raportointiajankohtaan mennessä. Investointien toteuma elokuun lopussa on ollut 1,873 mil. euroa eli käyttöprosentti on ollut 113,9 %.

Elokuun lopussa kunnan lainakanta on 23,257 milj. € (8/2025: 20,003 milj. euroa). Asukaskohtainen lainamäärä saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tämänhetkisellä kunnan asukasmäärällä (2 529), jolloin lainat ovat 9.196 euroa/asukas (8/2025: 7.832 euroa/ asukas).

Tilinpäätöksessä 2025 kunnalla oli lainaa 21,807 milj. euroa eli asukasta kohden 8.552 euroa. Aikaisempina vuosina otettuja lainoja on lyhennetty alkuvuoden aikana 549.443 euroa. Elokuussa 2026 nostettiin talousarviolaina 2 milj. euroa.

Sijoitusten markkina-arvo oli elokuun lopussa 7,095 milj, euroa (04/25: 6,4 milj.euroa).

Oheisaineisto

-

Liitteet

Osavuositarkastus 1.1.-31.8.2026

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee osavuositarkastuksen 1.1.-31.8.2026 tiedoksi ja lähettää sen valtuuston käsiteltäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

valtuusto

Kvalt 02.11.2026

222/02.02.00/2025

Oheisaineisto**Liitteet**

Osavuositarkastus 1.1.-31.8.2026

Investointien hankesuunnitelmat 2026 päivitetty 21.10.2026

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto käsittelee osavuositarkastuksen.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

taloushallinto

lautakunnat

39

Talousarviomuutos / Investointiohjelma 2026 Liikuntahalli ym. tilat**YmpTek § 45 25.08.2026****Valmistelija**

*Tekninen johtaja Alpo Anisimaa, p. 040 051 0706 tai
alpo.anisimaa@perho.com*

Vuoden 2026 investointiohjelmassa on varattu 700 000 euron määräraha Liikuntahallin rakentamiseen. Hanke on alkanut 2022 tehdyllä investointipäätöksellä joka oli suuruudeltaan 7,6 milj. euroa. Tulorahoitusta investointiin saatiin valtion avustusta 0,75 milj. euroa, josta vuodelle 2026 on vielä toteutumatta 0,15 milj. euroa. Hankkeen toteutuksessa on ollut viivästyksiä, johtuen KVR-urakoitsijan konkurssissa ja sen jälkiseuraamuksista. Vuoden 2026 talousarvioon varatut määrärahat ovat ylittyneet. Ylittyminen oli tiedossa keväällä 2026 ja tästä on tiedotettu kunnanhallitusta, mutta tarkkaa summaa ei vielä silloin pystynyt ennustamaan, joten sovittiin että talousarviomuutos tehdään kesälomakauden jälkeen, jolloin toteutumat ovat selvillä pääosin.

Liikuntahallin investoinnin toteutuneet kustannukset vuosina 2022-2025 ovat yhteensä 5 709 823 euroa ja vuonna 2026 kustannuspaikalle 009455 on 19.8.2026 mennessä toteutunut kuluja 1 608 724,06 euroa ja lisäksi kustannuspaikalta 004400 siirretään siihen syntyneet hankkeeseen palkatusta henkilöstöstä henkilöstökulut 210 532,48 euroa. Toteutumatta on vielä sähköurakan viimeiset erät (taloudellinen loppuselvitys on vielä kesken) ja muutamia muita pienempiä eriä. Yhteensä laskuttamattomia eriä on noin 110 000 euroa. Vuonna 2026 kustannukset yhteensä 1,93 milj. euroa mikä on 1,23 milj. euroa yli talousarvioissa varatun määrärahan. Kokonaisuudessaan hanke on ylittämässä alkuperäisen investointipäätöksen noin 40 000 eurolla, eli yhteensä 7,64 milj. euroa.

Ylimääräiset kustannukset syntyivät KVR-urakassa syntyneiden rakennusvirheiden korjauksista ja töiden viivästyksistä, sekä KVR-urakan ylilaskutuksesta. Kustannuksia on pyritty hillitsemään mm. vaihtamalla materiaaleja edullisempiin niiltä osilta kuin se oli mahdollista. KVR-urakoitsijan rakennusaikaisten virheiden korjauskustannuksista on haettu korvausta KVR-urakan rakennusaikaisesta vakuudesta ja konkurssipesän saatavista. Näiden käsittely on vielä kesken.

Liikuntahallin rakentamiseen liittyvät henkilöstökulut on kirjattu käyttötalouden puolelle kustannuspaikalle 004400. Liikuntahallin rakentamiseen liittyviä henkilöstökuluja on vuonna 2026 yhteensä 210 532,48 euroa, joka tulee siirtää investointikohteelle.

Teknisen johtajan päätösehdotus

Lautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle

1. talousarvionmuutoksena 1,23 milj. euron lisämäärärahan myöntämistä vuoden 2026 talousarvio investointiosaan Liikuntahallin toteutukseen

2. liikuntahalli-investointiin liittyvät palkkakulut siirretään vuoden lopussa investointitilille 009455 liikuntahalli ym. tilat, ja että
3. lisämääräraha katetaan lainanotolla

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

kunnanhallitus ja edelleen valtuusto

Khall § 138 01.09.2026

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai terhi.paananen@perho.com.

Ympäristö- ja tekninen lautakunta on käsitellyt Liikuntahallihankkeen talousarviomuutosta vuoden 2026 investointiohjelmaan.

Hanke on ylittämässä alkuperäisen investointipäätöksen noin 40 000 eurolla, eli hankkeen kokonaisarvo on yhteensä 7,64 milj. euroa. Vuodelle 2026 varattiin investointimäärärahaa 700.000 euroa. Kokonaisuudessaan vuoden 2026 kustannukset ovat 1,93 milj. euroa.

Vuonna 2023 liikuntahalliin ja keskuskeittiö/ruokalaan varattiin yhteensä 3,455 milj. euroa, kun menoja oli ainoastaan 1,386 milj. euroa. Myös vuonna 2024 toteuma oli talousarviota pienempi (TA24: 3,155 milj. euroa, TP24: 2,154 milj. euroa). Vuosien 2023 ja 2024 arviota pienempi toteuma johtui rakennusurakan hitaasta etenemisestä urakoitsijasta johtuen. Vuosi 2025 toteutui hieman arvioitua korkeampana eli noin 65.000 euron ylityksellä.

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto

1. myöntää talousarvionmuutoksena 1,23 milj. euron lisämäärärahanvuoden 2026 talousarvion investointiosan kohtaan Liikuntahalli ym. tilat ja että
2. liikuntahalli-investointiin liittyvät palkkakulut 210.532,48 euroa siirretään investointitilille 009455 liikuntahalli ym. tilat, ja että
3. lisämääräraha katetaan lainanotolla.

Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Asia palautetaan uudelleen valmisteluun investoinnin kokonaiskustannusten yhteenvedon laatimiseksi.

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin, eli asia palautettiin uudelleen valmisteluun investoinnin kokonaiskustannusten yhteenvedon laatimiseksi.

Toimenpiteet, otteet

kunnanjohtaja
talous- ja hallintojohtaja
tekninen johtaja

Kokouksessa pidettiin tauko klo 16.55-18.35 välisenä aikana kuntavierailun vuoksi. Tämän asiakohdan käsittely keskeytettiin klo 16.55 ja jatkettiin klo 18.35.

Merkittiin, että Rami Erkkilä poistui tauon aikana, ennen kokouksen jatkumista, klo 18.30.

Khall § 168 26.10.2026

Valmistelija

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Investoinnin kokonaiskustannusten yhteenvedo on laadittu.

Oheisaineisto

Liikuntahallin henkilöstökulut 1-7 / 2026
Selvitys kunnanhallitukselle

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto

1. myöntää talousarvionmuutoksena 1,23 milj. euron lisämäärärahanvuoden 2026 talousarvion investointiosan kohtaan Liikuntahalli ym. tilat ja että

2. liikuntahalli-investointiin liittyvät palkkakulut 210.532,48 euroa siirretään investointitilille 009455 liikuntahalli ym. tilat, ja että
3. lisämääräraha katetaan lainanotolla.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

Kvalt 02.11.2026

222/02.02.00/2025

Oheisaineisto

Liikuntahallin henkilöstökulut 1-7 / 2026

Selvitys kunnanhallitukselle

Liitteet

-

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto päättää

- 1) myöntää talousarvionmuutoksena 1,23 milj. euron lisämäärärahanvuoden 2026 talousarvion investointiosan kohtaan Liikuntahalli ym. tilat, että
- 2) liikuntahalli-investointiin liittyvät palkkakulut 210.532,48 euroa siirretään investointitilille 009455 liikuntahalli ym. tilat, ja että
- 3) lisämääräraha katetaan lainanotolla.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

taloushallinto

tekninen osasto

40

Sijoitusten lunastaminen**Khall § 171 26.10.2026****Valmistelija**

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Perhon kunnan hallintosäännön 75 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoimen perusteista.

Perhon kunnan sijoitusperiaatteet on hyväksytty 24.1.2011. Kunnanvaltuusto on päivittänyt sijoitussalkun perusallokaation 25.10.2021 §:ssä 82.

25.10.2021 valtuusto kotiutti eli lunasti sijoitussalkun varoja 0,5 milj. euroa. Tämän jälkeen salkusta ei ole lunastettu varoja kunnan käyttöön, mutta kunnanhallitus on vuosittain tehnyt sijoitussalkusta voittojen lunastuksen ja uudelleen sijoituksen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä sijoitussalkun kirjanpitoarvo oli 5,87 milj. euroa. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä sijoitussalkun kirjanpitoarvo oli 6,55 milj. euroa. 15.10.2026 sijoitussalkun markkina-arvo oli 7 milj. euroa.

Kunnassa on viime vuosina tehty merkittäviä investointeja, joiden myötä kunnan lainamäärä on kasvanut nopeasti.

Valtuusto keskusteli sijoitussalkun lunastamisesta valtuustoseminaarissa 20.10.2026, ja linjasi, että sijoitussalkkua voidaan purkaa korkeintaan n. 1,5 miljoonaa euroa lainanlyhennyksiä varten.

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus

1) valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan vuoden 2026 aikana toteuttamaan sijoitussalkun tuottojen tuloutukset sekä niiden uudelleensijoittamisen kunnan sijoitusperiaatteiden mukaisesti; sekä

2) esittää valtuustolle, että valtuusto valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan lunastamaan sijoitussalkusta varoja kunnan lainojen takaisinmaksua varten siten, että lunastukset voidaan markkinatilanne huomioon ottaen ajoittaa ja toteuttaa yhdessä tai useammassa erässä. Lunastukset on toteutettava siten, että sijoitussalkun markkina-arvo on lunastusten jälkeen vähintään 5,5 miljoonaa euroa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet
valtuusto

Kvalt 02.11.2026

187/02.05.04/2026

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan lunastamaan sijoitussalkusta varoja kunnan lainojen takaisinmaksua varten siten, että lunastukset voidaan markkinatilanne huomioon ottaen ajoittaa ja toteuttaa yhdessä tai useammassa erässä. Lunastukset on toteutettava siten, että sijoitussalkun markkina-arvo on lunastusten jälkeen vähintään 5,5 miljoonaa euroa.

Päätös

Toimenpiteet, otteet
talous- ja hallintojohtaja

41

Vuoden 2027 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit**Khall § 169 26.10.2026****Valmistelija**

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Valtuuston tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Vuoden 2026 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään tiistaina 17.11.2026. Kuntien tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudelle vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2026 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 1,30–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä välillä** 2,00–6,00 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti **voidaan määrätä välillä** 0,00–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä enintään** 3,10 %

Kiinteistöverolain 13 a §:ssä säädetään, että poiketen siitä, mitä 11 §:ssä kiinteistöveroprosentin alarajasta säädetään, kunnanvaltuusto voi määrätä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin edellä säädettyä alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteistön kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00.

Mikäli valtuusto määrää yleishyödylliselle yhteisölle oman veroprosentin, verohallinnon tehtävänä on tutkia, mitkä yhteisöt ja niiden omistamat kiinteistöt ovat pykälän ehdot täyttäviä. Kunta ei voi itse nimetä yhteisöjä ja kiinteistöjä, joihin yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentteja sovelletaan.

Kiinteistöveroa Kutaliiton ennusteessa arvioidaan kertyvän 1,089 milj. euroa, joka tarkoittaisi nousua tämän vuoden ennusteeseen 0,055 milj. euroa.

Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaan vuonna 2027 Perhon kunnan tuloverokertymän arvioidaan olevan 3,866 nousevan kuluvaan vuoteen arviosta 0,037 milj. euroa.

Perhon kunnan veroprosentit vuonna 2026 ovat olleet seuraavat:

- tuloveroprosentti 9,3 %
- yleinen rakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,66 %
- muut asuinrakennukset 1,14 %
- voimalaitokset 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamattomat rakennuspaikat 2,25 %

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että Perhon kunnan veroprosentit vuodelle 2027 ovat seuraavat:

- tuloveroprosentti 9,3 %
- yleinen rakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,66 %
- muut asuinrakennukset 1,14 %
- voimalaitokset 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamattomat rakennuspaikat 2,25 %

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet
valtuusto

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto päättää, että Perhon kunnan veroprosentit vuodelle 2027 ovat seuraavat:

- tuloveroprosentti 9,3 %
- yleinen rakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,66 %
- muut asuinrakennukset 1,14 %
- voimalaitokset 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamattomat rakennuspaikat 2,25 %.

Päätös

Toimenpiteet, otteet
verohallinto

42

Investointiohjelma ja rahoitussuunnitelma talousarviovuodelle 2027 ja taloussuunnitelmavuosille 2028-2029**Khall § 170 26.10.2026****Valmistelija***kunnanjohtaja Lauri Laajala, puh. 0400 517 380 tai lauri.laajala@perho.com.*

Investointiohjelmaa vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2029 on valmisteltu valtuuston ja kunnanhallituksen seminaareissa kesän ja syksyn aikana. Investointiohjelman sitova vuosi on 2027. Investointeja voidaan rahoittaa käyttötaloudesta kertyneellä vuosikatteella, sijoituksia purkamalla tai lainalla.

Vuoden 2027 investointihankkeiden kokonaismenot ovat -964 000 euroa. Investointituloja arvioidaan vuonna 2027 olevan 27 000 euroa. Merkittävimmät investoinnit vuonna 2027 kohdistuvat kaukolämpölaitoksen peruskorjauksen suunnitteluun ja kaukolämpöverkoston peruskorjauksiin (-400 000 €), Jalmiinakodin vanhan siiven purkkamisen loppuunsaattamiseen (-100 000 €) ja kaavateiden (Lehdontie, Teollisuustie, Koivukoskentie ja Kaisantie-Mikonkuja) perusparannuksen loppuunsaattamiseen (158 000 €). Loput investoinnit ovat varauslounteisia tai infraa ja kiinteistöjä parantavia sekä ylläpitäviä kohteita.

Investointimenot ovat sellaisten hyödykkeiden hankintamenoja, jotka on aktivoitu taseen pysyviin vastaaviin. Tällaisia aktivoitavia hyödykkeitä ovat sellaiset pitkävaikutteiset hankinnat, joita ei katsota vain yhden tilivuoden toimintamenoiksi.

Kunnan rahoitussuunnitelma osoittaa, kuinka tuloslaskelmasta vuosikate, satunnaiset erät ja maanmyynti riittävät rahoittamaan investoinnit ja lainanhoidon. Rahoitussuunnitelma jakautuu varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirtaan, sekä rahoitukseen. Jos kunnan oma rahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen, kunta joutuu ottamaan lainaa. Rahoitussuunnitelmassa kunnan pitkäaikaiset lainat lisääntyvät laskennallisesti 697.922 euroa.

Oheisaineisto

- Esitys vuoden 2027 investointiohjelmaksi ja suunnitelmavuosille 2028-2029
- Rahoitussuunnitelma

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää

- 1) vuoden 2027 investointiohjelman valtuustolle hyväksyttäväksi,
- 2) vuoden 2027 rahoitussuunnitelman valtuustolle hyväksyttäväksi, ja että

3) investointiohjelma ja rahoitusohjelma liitetään osaksi vuoden 2027 talousarviokirjaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

Valtuusto

Kvalt 02.11.2026

117/02.02.00/2026

Oheisaineisto***Liitteet***

Esitys vuoden 2027 investointiohjelmaksi ja suunnitelmavuosille 2028-2029
Rahoitussuunnitelma

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto

- 1) hyväksyy vuoden 2027 investointiohjelman,
- 2) hyväksyy vuoden 2027 rahoitussuunnitelman, ja
- 3) päättää, että investointiohjelma ja rahoitusohjelma liitetään osaksi vuoden 2027 talousarviokirjaa.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

taloushallinto
lautakunnat

43

Eropyyntö sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenyydestä ja uuden jäsenen valinta**Khall § 155 05.10.2026****Valmistelija**

*Hallintosihteeri Armi Kirvesmäki, puh. 0400 798 010 tai
armi.kirvesmaki@perho.com.*

██████████ anoo eroa 28.8.2026 päivityllä sähköpostilla sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenyydestä paikkakunnalta pois muuton vuoksi.

Hänet on valittu SDP:n varavaltuutetuksi.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö, jonka kotikunta kyseinen kunta on.

Kuntalain 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto. Päätös pannaan toimeen heti.

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että

1. se toteaa **Niko Syrjälän** menettäneen vaalikelpoisuuden toimia varavaltuutettuna,
2. myöntää eron sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenyydestä sekä
3. valitsee uuden varajäsenen sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että Toni Syrjälä poistui osallisuusjäävyyden perusteella asian käsittelyn ajaksi. Anni Hertteli toimi pöytäkirjantarkastajana tämän asiakohdan ajan.

Toimenpiteet, otteet
valtuusto

Kvalt 02.11.2026
192/00.00.01/2025

Oheisaineisto

-

Liitteet

-

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto

- 1) toteaa **Niko Syrjälän** menettäneen vaalikelpoisuuden toimia varavaltuutettuna,
- 2) myöntää **Niko Syrjälälle** eron sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenyydestä sekä
- 3) valitsee uuden varajäsenen sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Toimenpiteet, otteet
asianosaiset

44

Kunnan uusi rakennusjärjestys**YmpTek § 55 06.10.2026****Valmistelija***Rakennustarkastaja Jyri Harju, p. 040 848 8243 tai jyri.harju@perho.com*

Lautakunta on kokouksessaan 11.3.2026 § 12 päättänyt käynnistää kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen. Ensimmäisen kerran ehdotus rakennusjärjestyksestä ja siihen liittyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on asetettu julkisesti nähtäville 13.3.2026-30.4.2026 väliseksi ajaksi. Ehdotuksesta on pyydetty RakL 19 §:n mukaiset lausunnot.

Ehdotusta on muutettu siten, että siinä on huomioitu saadut lausunnot. Ehdotus on asetettu uudelleen nähtäville ajalle 5.6.2026- 31.7.2026 ja siitä on pyydetty uudelleen RakL 19 §:n mukaiset lausunnot.

Lausunnon ehdotuksesta antoivat Lupa- ja valvontavirasto, K.H. Renlundin museo, Keski-Pohjanmaan liitto, Kaustisen kunta ja Elinvoimakeskus. Rakennusjärjestyksen ehdotusta on muutettu siten, että saadut lausunnot on pyritty huomioimaan siinä mahdollisuuksien mukaisesti.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy laaditun rakennusjärjestyksen ja esittää sen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

- kunnanhallitus ja valtuusto

Khall § 177 26.10.2026**Valmistelija***kunnanjohtaja Lauri Laajala, puh. 0400 517 380 tai lauri.laajala@perho.com.***Oheisaineisto**

- Luonnos uudeksi rakennusjärjestykseksi
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), päivitetty
- Kuulutus rakennusjärjestysehdotuksesta
- Saapuneet lausunnot

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

1. se hyväksyy laaditun rakennusjärjestyksen
2. rakennusjärjestys astuu voimaan 1.1.2027.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

Valtuusto

Kvalt 02.11.2026

18/10.03.00/2026

Oheisaineisto

Kuulutus rakennusjärjestysehdotuksesta
Saapuneet lausunnot

Liitteet

Luonnos uudeksi rakennusjärjestykseksi
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), päivitetty

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto

- 1) hyväksyy laaditun rakennusjärjestyksen, ja
- 2) päättää, että rakennusjärjestys astuu voimaan 1.1.2027.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

tekninen osasto

45

Kunnanhallituksen vastaukset vuoden 2025 arviointikertomukseen

Khall § 150 05.10.2026

Valmistelija

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset, taloudelliset ja strategiset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunnan toimintaa ohjaa kuntalaki (410/2015), mutta käytännön työssä korostuvat myös hallintolaki (434/2003), julkisuuslaki (621/1999), tilintarkastuslaki (1141/2015) sekä kunnan oma hallintosääntö.

Näiden kokonaisuus varmistaa, että lautakunta toimii riippumattomasti, läpinäkyvästi ja lainmukaisesti. Valtuusto käsitteli arviointikertomuksen vuodelta 2025 kokouksessaan 15.6.2026. Valtuusto kunnanhallitukselta kuntalain 121 §:n mukaisesti lausunnon arviointikertomuksessa olleista havainnoista lokakuun 2026 loppuun mennessä.

Kunnanhallitus vastaukset tarkastuslautakunnan huomioihin:

Strategia

- Tarkastuslautakunta katsoo, että henkilöstöstrategian roolia ja sisältöä olisi syytä täsmentää. Strategiatyössä tulisi huomioida eläköitymiskehitys sekä sen vaikutukset henkilöstön saatavuuteen. Lisäksi tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnassa otetaan käyttöön exit-kysely poislähteville työntekijöille, jotta palvelussuhteiden päättymisen syistä saadaan suunnitelmallisesti tietoa toiminnan ja henkilöstöjohtamisen kehittämisen tueksi. Haastatteluissa tulee säilyttää objektiivisuus.*

Eläköitymiskehitystä seurataan jo nykyisin kunnan henkilöstökertomuksessa ja henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa. Kevan ennusteen mukaan vuosina 2026–2030 vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyy arviolta 23 henkilöä, ja rekrytointihaasteet on tunnistettu henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa. Tarkastuslautakunnan havainto henkilöstöstrategian kehittämisestä eläköitymiskehityksen vaikutuksista henkilöstön saatavuuteen, osaamisen varmistamiseen ja rekrytointitarpeisiin on keskeinen huomio strategisen näkökulman vahvistamiseen.

Exit-kyselyä toteutetaan jonkin verran jo tällä hetkellä. Kyselyn suorittaminen on tällä hetkellä esihenkilön motivaatiosta riippuvaista. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan huomion ja aloittaa toimenpiteet kyselyn kehittämisen osalta henkilöstöjohtamisen toiminnan ja kehittämisen tueksi. Kunnan henkilöstöjohtamisen yksi keskeinen lähtökohta on objektiivisuus.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta

- *Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti, ja vastuut on määritetty asianmukaisesti. Selonteko täyttää lainsäädännön asettamat vähimmäisvaatimukset.*

Tilikauden aikana kunnassa on ollut sellaisia tapahtumia ja olosuhteita, joihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulmasta on liittynyt riskejä. Näitä ovat muun muassa investointihankkeisiin liittyneet kustannus- ja toteutukseen liittyvät epävarmuustekijät, sopimus-, vastuu- ja tietosuojaan liittyvät riskit (kyberturvallisuus) ja erityisesti hallinnon henkilöstön vähäiseen määrään aiheutuvat riskit.

Edellä mainitut riskit ja niistä saatujen kokemusten hyödyntäminen eivät kuitenkaan näy kaikilta osin selkeästi koottuna sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon kokonaisarviossa tai siitä tehdyissä johtopäätöksissä. Jatkossa selontekoa olisi mahdollista kehittää siten, että kunnan toiminnan ja talouden kannalta keskeisimmät riskit hahmottuvat nykyistä jäsentyneemmin yhtenä kokonaisuutena. Tarkastuslautakunta suosittelee päivittämään voimassa oleva säännöt.

Kunnanhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan havainto selonteon kehittämistarpeesta on perusteltu ja kunnanhallitus on aloittanut vuonna 2025 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen päivityksen. Valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen sekä valvonnan arviointimallin 14.9.2026 §:ssä 30.

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että Perhon kunnassa muuttoliikettä seurataan määrällisesti, mutta kunnasta poismuuttaneiden sijoittumista ei ole analysoitu. Ilman tietoa siitä, minne ja miksi kunnasta muutetaan, on vaikeaa kohdentaa pitovoimaa ja vetovoimaa vahvistavia toimenpiteitä.*

Kunnanhallitus toteaa, että kunnasta poismuuttaneiden sijoittumista eri kuntiin voidaan seurata tilastotietojen avulla. Sen sijaan muuttamisen syitä koskevaa tietoa ei ole tällä hetkellä käytettävissä, vaan sen selvittäminen edellyttäisi erillisen poismuuttajakyselyn tai muun vastaavan tiedonkeruumenettelyn käyttöönottoa. Tällaisen toimintamallin toteuttaminen vaatii resursseja sekä tiedon keräämiseen että analysointiin.

Kunnanhallitus pitää muuttoliikkeen kokonaismäärän seurantaan edelleen keskeisenä mittarina, mutta ottaa tarkastuslautakunnan esityksen huomioon arvioidessaan muuttoliikkeen seurannan ja siihen liittyvän tiedontuotannon kehittämistarpeita.

Yleishallinto ja johto**Tietohallinto**

- *Tarkastuslautakunta katsoo, että tietohallinnolle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. Järjestelmä uudistukset ja pilvipalveluihin siirtyminen ovat parantaneet toiminnan sujuvuutta ja kustannustehokkuutta. Kehittämistoimet ovat kuitenkin painottuneet teknisiin ratkaisuihin, ja jatkossa on perusteltua kiinnittää huomiota myös tavoitteiden ja hyötyjen selkeämpään mittaamiseen ja raportointiin osana toiminnan seuranta.*

Kunnanhallitus toteaa, että kehittämistoimien taustalla on aina jokin tavoite, joka halutaan saavuttaa. Usein, lähes aina, tavoite liittyy toiminnan tehostamiseen sekä tietoturvan parantamiseen. Kunnanhallitus kiinnittää jatkossa huomiota siihen, että tavoitteet sanallistetaan selkeämmin ja niin, että niitä voidaan mitata.

Työllisyyspalvelut

- *Tarkastuslautakunta toteaa, työllisyyden hoidon perusta on työllisyysalueella olevassa yritystoiminnassa, joka luo työpaikkoja ja työllistää. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota korkeisiin sakkomaksuihin.*

Työllisyyden hoitaminen haastaa kuntia tällä hetkellä koko maassa. Niin sanottujen sakkomaksujen kasvuun vaikuttaa työllisyystilanne, mutta myös työttömyyspäivien määrän alentaminen, josta alkaa ns. sakkomaksut kertymään.

Yritysten näkymät ja erityisesti rakennusalan suhdannetilanne vaikuttavat oleellisesti työllisyyden heikkoon kehittymiseen. Kunnan keskeinen tehtävä on luoda edellytykset yritystoiminnalle sujuvalla toiminnalla, kaavoituksella ja muilla yritystoimintaan vaikuttaville tekijöillä.

Perhon kunta on jättänyt työllisyyteen liittyvän ESR+ hankehakemuksen, jonka avulla tavoitellaan vaikeassa työllistymisasemassa olevien henkilöiden asemaa esimerkiksi kohdennetuilla tukitoimilla. Hankehakemus on käsittelyssä ja päätöstä odotetaan loppuvuoden aikana.

Henkilöstö

Henkilöstöä koskeva toiminta vuonna 2025 painottui sopeutumiseen taloudellisiin ja toiminnallisiin reunaehtoihin. Osaamisen kehittämistä ja työhyvinvoinnin tukemista jatkettiin suunnitelmallisesti, mutta henkilöstömäärän ja työpanoksen väheneminen sekä sairauspoissaolojen määrä osoittavat, että henkilöstöön kohdistuvat tavoitteet toteutuivat osin haastavissa olosuhteissa.

Vuosi 2025 oli henkilöstön näkökulmasta haastava, ja yhteistoimintaneuvottelut heijastuivat koko organisaatioon.

Kunnanhallitus toteaa, että sairauspoissaolojen määrä ei kuitenkaan ollut poikkeuksellisen korkea verrattuna aiempiin vuosiin. Vuoden 2025 toteuma jäi alle neljän viimeisen vuoden keskiarvon ja mediaanin.

Työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2026, ja sen tulokset osoittivat työhyvinvoinnin olevan kokonaisuutena hyvällä tasolla. Kunnanhallitus pitää

tärkeänä henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen jatkuvaa tukemista.

Kunnanhallitus kiittää henkilöstöä sitoutuneesta ja vastuullisesta työstä haastavissa olosuhteissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

- *Talousarvio toteutui hankkeiden osalta kokonaisuutena pääosin suunnitellulla tavalla. Investointitason hallinta sekä merkittävien hankkeiden loppuunsaattaminen poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta osoittavat kykyä turvata niiden eteneminen. Arvioinnin perusteella ohjausta ja arvioitavuutta heikentää kuitenkin se, että tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit eivät ole kaikilta osin selkeästi yksilöityjä, ja osa investoinneista siirtyi tuleville vuosille. Jatkossa raportoinnissa ja tavoitteiden asettelussa on perusteltua kiinnittää huomiota aikataulujen, sisältöjen ja toteuman selkeämpään erittelyyn.*

Arvioinnissa esille tuodut kehittämiskohteet ovat perusteltuja. Kunnanhallitus huomioi, että investointien siirtyminen seuraaville vuosille johtui pääosin hankkeiden toteutusaikatauluihin vaikuttaneista ulkoisista tekijöistä. Kokonaisuutena investoinnit pysyivät hallinnassa, ja pääosa hankkeista eteni suunnitellulla tavalla. Tavoitteiden ja mittareiden tarkentamista sekä raportoinnin kehittämistä jatketaan arvioitavuuden parantamiseksi.

Sivistyspalvelut

- *Hyvinvointipalveluille asetetut tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena osittain. Tavoitteet olivat oikeansuuntaisia ja tukivat kunnan strategiaa linjauksia, toteutumisen arviointia heikensi tavoitteiden yleisluonteisuus sekä selkeiden mittareiden puuttuminen. Kuntalaisten ja yhteisöjen omaehtoinen tapahtumatoiminta oli aktiivista ja yksittäisiä tapahtumia järjestettiin tavoiteltua enemmän.*

Hyvinvointipalvelujen tavoitteet tukivat kunnan strategiaa tavoitteita. Kuntalaisten sekä yhteisöjen aktiivinen omaehtoinen toiminta näkyi tapahtumien määrän ylittäessä asetetun tavoitetaso. Tavoitteiden arvioitavuuden parantamiseksi niiden mittarointia ja toteutumisen seurantaan täsmennetään jatkossa.

Tekniset palvelut

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että tekniselle toimelle asetetut tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena pääosin. Investointien hallinnassa ja perusinfrastruktuurin turvaamisessa onnistuttiin haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta, erityisesti liikuntahallihankkeen loppuunsaattamisen osalta. Liikuntasalien koulujen yms. julkistentilojen käyttöastemittarit puuttuvat. Kiinteistön huolto- ja korjaussuunnitelmat voisivat olla toiminnan mittareissa.*

Kunnanhallitus toteaa, että tilojen käyttöastetietojen seurannan kehittämiseen on aiheellista kiinnittää huomiota. Tilojen käyttöä koskevien mittareiden käyttöönottoa selvitetään yhteistyössä eri toimialojen kanssa. Lisäksi kiinteistöjen huolto- ja korjaussuunnitelmien hyödyntämistä toiminnan tavoitteiden ja mittareiden osana valmistellaan osana kiinteistökannan suunnitelmallista hallintaa.

Vesilaitos

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että vesilaitokselle asetetut tavoitteet toteutuivat pääosin. Talousveden toimitusvarmuus ja toiminnan taloudellinen tasapaino kyettiin turvaamaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita siihen, onko verkoston saneeraussuunnitelma ajantasainen.*

Vesihuoltoverkoston saneeraussuunnitelma ei tällä hetkellä ole kaikilta osin ajantasainen. Tavoitteena on, että vesihuoltolaitokselle laaditaan vesihuolto- ja omaisuudenhallintasuunnitelmat vuoden 2027 aikana, joiden pohjalta päivitetään myös verkoston pitkän aikavälin saneeraussuunnitelma ja investointiohjelma.

Viemärlaitos

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että viemärlaitoksen tavoitteet ovat toteutuneet.*

Kunnanhallitus merkitsee tarkastuslautakunnan huomion tiedoksi. Kunnanhallitus toteaa, että viemärlaitoksen hulevesien hallintaan liittyy edelleen kehittämistarpeita, joiden ratkaisemista jatketaan viemärlaitoksen toiminnan kehittämisen yhteydessä.

Kaukolämpölaitos

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että kaukolämpölaitokselle asetetut tavoitteet toteutuivat osittain. Kaukolämmön toimitus pystyttiin turvaamaan, mutta verkoston ja laitoksen kuntoon liittyvät haasteet osoittavat tarpeen suunnitelmallisille korjaus- ja investointitoimenpiteille sekä toiminnan riskienhallinnan vahvistamiselle.*

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan havaintoon. Kaukolämpölaitoksen nykyinen kattila on käyttöikänsä loppupuolella, minkä vuoksi laitoksen uudistamiseen liittyvän investoinnin suunnittelu on tarkoitus käynnistää vuonna 2027. Samalla arvioidaan verkoston kehittämis- ja korjaustarpeet sekä toiminnan riskienhallinnan vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet.

Konserniyhtiöt

- *Tarkastuslautakunta toteaa, että konserniyhtiöiden toiminta ei ole aiheuttanut kunnalle merkittäviä välittömiä taloudellisia riskejä tarkasteluvuonna. Yhtiöille asetettujen tavoitteiden selkeydessä,*

mitattavuudessa ja seurannassa on kuitenkin kehittämistarpeita, jotta konserniohjauksen ja arvioinnin vaikuttavuutta voidaan jatkossa vahvistaa.

Kunnanhallitus toteaa, että konserniyhtiöiden toimintaa ja konserniohjausta on kehitetty määrätietoisesti viime vuosina. Kehittämistyötä ovat osaltaan hidastaneet toimitusjohtajarekrytointeihin liittyneet haasteet. Uusi toimitusjohtaja aloitti tehtävässään keväällä 2026, mikä tukee toiminnan yhtenäistä kehittämistä ja tavoitteiden seurantaa.

Tarkastuslautakunnan esille nostama tavoiteasetannan ja mittaroinnin kehittämistarve tunnistetaan. Konserniyhtiöille asetettavien tavoitteiden selkeyteen, mitattavuuteen ja raportointiin kiinnitetään erityistä huomiota vuoden 2027 tavoitteita valmisteltaessa ja konserniohjauksen edelleen kehittämisessä.

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset ja suositukset:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tilinpäätöskirjassa asetetut talous- ja toimintasuunnitelman mukaiset tavoitteet kohdistuvat pääosin oikeisiin ja strategisesti merkittäviin asioihin.

- *Tavoitteet ovat osittain vaikeasti mitattavia, eikä niissä aina kuvata tavoiteltua määrää, laatua tai selkeää hyväksyttävää lopputasoa. Tarkastuslautakunta suosittelee tarkastelemaan mittareita em. näkökulmasta.*

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen tavoitteiden mitattavuuden kehittämistarpeesta. Talousarvion valmistelun yhteydessä lautakuntia ohjeistetaan kiinnittämään erityistä huomiota tavoitteiden selkeyteen, mitattavuuteen sekä tavoitellun lopputuloksen kuvaamiseen, jotta tavoitteiden toteutumisen arviointi olisi nykyistä yhdenmukaisempaa ja läpinäkyvämpää.

- *Kunnallinen julkisuus:*
 - *pöytäkirjan liitteitä puuttui mm. hallituksen ja lautakuntien kokouspöytäkirjoista*

Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että päätöksentekoon liittyvät asiakirjat ovat julkisuuslainsäädännön ja kunnan käytäntöjen mukaisesti saatavilla. Pöytäkirjojen liitteiden julkaisemiskäytäntöjä tarkastellaan ja tarvittaessa täsmennetään, jotta asiakirjojen saatavuus ja päätöksenteon avoimuus toteutuvat mahdollisimman hyvin.

- *toiminnan arviointi peruskoulussa; tehty, mutta ei julkaistu*

Arviointitulosten julkaisemiseen liittyvät käytännöt selvitetään ja niiden avoimuutta kehitetään soveltuvan lainsäädännön sekä opetustoimen ohjeistuksen mukaisesti.

- *Kunnan nettisivuja tulisi selkeyttää, jotta palveluihin liittyvät asiakirjat löytyisivät helposti kuntalaisille, vierailijoille ja muuttajille.*

Kunnanhallitus tunnistaa tarpeen kehittää kunnan verkkosivujen käytettävyyttä ja tiedon löydettävyyttä. Sivuston sisältö on laaja kunnan palveluiden monipuolisuuden vuoksi, mutta tavoitteena on, että kuntalaiset, vierailijat ja kuntaan muuttavat löytävät tarvitsemansa tiedot mahdollisimman helposti. Verkkosivujen rakennetta, navigointia ja sisältöjen saavutettavuutta arvioidaan ja kehitetään osana jatkuvaa viestinnän ja sähköisten palvelujen kehittämistä.

- *Kunnan tulisi laatia kiinteistöstrategia sekä mitata julkisten tilojen käyttöastetta.*

Kunnanhallitus pitää kiinteistöstrategian laatimista perusteltuna kunnan kiinteistöomaisuuden pitkäjänteisen suunnittelun ja hallinnan näkökulmasta. Julkisten tilojen käyttöasteen mittaamisen mahdollisuuksia selvitetään, ja käyttöastetietojen hyödyntämistä toiminnan suunnittelussa sekä tilojen käytön kehittämisessä edistetään.

- *Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnassa otetaan käyttöön exit-kysely poislähteville työntekijöille, jotta palvelussuhteiden päättymisen syistä saadaan suunnitelmallisesti tietoa toiminnan ja henkilöstöjohtamisen kehittämisen tueksi.*

Kunnassa toteutetaan lähtökeskusteluja ja exit-kyselyitä jonkin verran jo nykyisin, mutta niiden käyttö ei ole ollut kaikilta osin yhdenmukaista. Kunnanhallitus merkitsee tarkastuslautakunnan huomion tiedoksi ja pitää tärkeänä, että palvelussuhteiden päättymiseen liittyvää palautetiedon keräämistä kehitetään systemaattisesti henkilöstöjohtamisen ja työyhteisöjen kehittämisen tueksi.

Oheisaineisto

Arviointikertomus

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus toimittaa laatimansa vastaukset ja havainnot vuoden 2025 arviointikertomukseen valtuustolle ja edelleen tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

valtuusto

Kvalt 02.11.2026
93/00.03.01/2026

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto käsittelee kunnanhallituksen laatimat vastaukset ja havainnot vuoden 2025 arviointikertomukseen, ja toimittaa ne edelleen tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Toimenpiteet, otteet
tarkastuslautakunta

46

Kuntabarometri 2026**Khall § 183 26.10.2026****Valmistelija***kunnanjohtaja Lauri Laajala, puh. 0400 517 380 tai lauri.laajala@perho.com.*

Yrittäjien kuntabarometri -kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Kyselyn toteuttaa Taloustutkimus. Vuoden 2026 kysely tehtiin 11.2.- 16.3.2026 ja valtakunnallisesti vastauksia saatiin 11 985 yrittäjältä. Perhosta kyselyyn vastasi 29 yrittäjää.

Keski-Pohjanmaan Yrittäjien koko toimialue menestyi Kuntabarometri 2026:ssa poikkeuksellisen hyvin. Aluejärjestö sijoittui kokonaisrankingissa ensimmäiseksi kaikkien aluejärjestöjen joukossa. Vahvaa menestystä tuli erityisesti päätöksenteon yritysälähtöisyydessä, hankinnoissa, yrityspalveluissa, elinkeinopolitiikan asemassa, infrastruktuurissa, koulutuksessa ja osaamisessa sekä yritysvaikutusten arvioinnissa.

Perhon kunta sijoittui vahvasti Suomen Yrittäjien Kuntabarometri 2026 -kyselyssä. Keski-Pohjanmaan Yrittäjien aineiston mukaan Perho oli kokonaisrankingissa sijalla 25 alle 10 000 asukkaan kuntien sarjassa ja sijoittui myös Keski-Pohjanmaan maakunnan kuntien vertailussa kärkeen.

Kuntabarometrikyselyssä Perho sai kokonaisarvosanaksi 3,64, mikä asettaa sen selvästi vertailuryhmän vahvimpien joukkoon. Keski-Pohjanmaan maakunnan kunnista Perho menestyi parhaiten. Maakunnan muiden kuntien kokonaisranking tulokset olivat Halsua (3,52), Kannus (3,43), Toholampi (3,18), Veteli (3,05), Kokkola (2,99) ja Kaustinen (2,85). Lestijärveltä ei vastauksia kertynyt tarpeeksi, jotta tulosta voidaan julkaista.

Perhon hyvä sijoittuminen osoittaa, että kunnassa on onnistuttu rakentamaan yrittäjyyttä tukevaa toimintaympäristöä. Vertailu lähialueen kuntiin vahvistaa kuvaa siitä, että Perho menestyy hyvin erityisesti suhteessa useisiin Keski-Pohjanmaan kuntiin. Samalla tulos kannustaa jatkamaan tiivistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä sekä kehittämään edelleen niitä osa-alueita, joilla voidaan vahvistaa kunnan elinvoimaa, yritysten toimintaedellytyksiä ja alueen vetovoimaa.

Oheisaineisto

Kuntabarometri 2026 yhteenveto Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialue Kuntabarometrin kokonaistulokset Perho / valtakunnallisesti

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee Kuntabarometrin 2026 tulokset tiedoksi ja lähettää ne valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

Valtuusto

Kvalt 02.11.2026

183/14.01.00/2026

Oheisaineisto***Liitteet***

Kuntabarometri 2026 yhteenveto Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialue
Kuntabarometrin kokonaistulokset Perho / valtakunnallisesti

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto merkitsee Kuntabarometrin 2026 tulokset tiedoksi.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

47

Valtuustoaloitteet

Kvalt 02.11.2026

Valtuustoryhmillä ja valtuutetuilla on oikeus hallintosäännön 125 §:n mukaan tehdä kirjalliseen muotoon laadittuja aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista ja antaa ne puheenjohtajalle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava. Lähetekeskustelua varten aloite on hyvissä ajoin ennen kokousta toimitettava valtuuston puheenjohtajalle.

Mahdolliset valtuustoaloitteet merkitään jätetyiksi ja lähetetään kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

48

Kyselytunti

Kvalt 02.11.2026

Valtuutetuilla on hallintosäännön 127 §:n mukaan oikeus esittää kunnanhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään kolmen (3) minuutin pituisia, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kunnan hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kyselytunti järjestetään valtuuston kokouksen yhteydessä, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen ja järjestetään myös tarvittaessa.

Kysymys on toimitettava pääsääntöisesti kirjallisena keskustelutoimistoon viimeistään neljä (4) päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Kysymykset otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Saatuaan kunnanhallitukselta vastauksen kysymykseen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä kysymystä. Kysymysten johdosta ei käy keskustelua.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja/tai kunnanjohtaja vastaavat hallintosäännön 127 §:n mukaisesti tehtyihin kysymyksiin.

Päätös
